

Музейні старожитності: колекції, імена, долі

Науковий збірник за матеріалами
Всеукраїнської науково-практичної
конференції 14–15 листопада 2019 р.
/ уп.: Білоус Л.С, Яценко С.В.
Харків : ФОП Панов А.М., 2020. 568
с., іл.

Редакційна колегія:

Л.В. Строкова – голова редколегії
Л.С. Білоус – відповідальний
редактор
С.В. Яценко – секретар редколегії

Упорядники:

Людмила Білоус, Світлана Яценко

**Літературне редактування,
коректура, обробка ілюстрацій:**
Людмила Білоус, Світлана Яценко

Збірник уміщує 53 статті 56 авторів з провідних музеїв, заповідників, науково-дослідних інститутів, вищих навчальних закладів Києва, Вишневого (Київська обл.), Глинян, Збаража, Кам'янки, Канева, Качанівки, Косова, Кропивницького, Лодзя (Республіка Польща), Львова, Немішаєвого (Київська обл.), Полтави, Ставангера (Норвегія), Сум, Ужгорода, Чигирин. Розглядаються питання, присвячені становленню та розвитку музеїв, створенню та комплектуванню колекцій, знаковим постатям музейної галузі (збирачам, дослідникам, колекціонерам, зберігачам, педагогам), дослідженню пам'яток, діяльності музеїв на сучасному етапі.

Книга містить 206 чорно-білих ілюстрацій.

Для науковців, музейних працівників, художників, викладачів і студентів навчальних закладів і всіх зацікавлених історією мистецтва та культури.

Строкова Л. Переднє слово

Розділ І. Музейні колекції: шляхи комплектування, наукові дослідження

Ходак І. Колекція Данила Щербаківського: історія повернення до Всеукраїнського історичного музею імені Тараса Шевченка

Сом-Сердюкова О. Музеї індустриального мистецтва Норвегії: історія, наповнення, презентація

Woźniak A. Na kanwie zabytków – metoda projektu w działalności muzealnej, na przykładzie realizacji pt. «Wzornik. Szycie opoczyńskie, łowickie, sieradzki

Брель О., Куштан Д. Колекція скляних виробів XVII ст. в експозиції Музею Богдана Хмельницького в Чигирині

Білоус Л. Перламутрові реліквії в колекції Національного музею українського народного декоративного мистецтва

Кравченко Л. «Юсуповські» сервізи в колекції Національного музею мистецтв імені Богдана та Варвари Ханенків

Новодережкіна О. Купавнинські пояси з колекції Національного музею українського народного декоративного мистецтва

Титаренко А. Вишиті рушники з колекції Київського музею старожитностей і мистецтв у фондівій збірці Національного Києво-Печерського історико-культурного заповідника

Тищенко В. Шляхи надходження збірки вишивки О.С. Рахманової до колекції Національного музею українського народного декоративного мистецтва

Решетньова Г. Третій державний музей: київська колекція та штрихи до портрета засновника. На основі архівних матеріалів

Пугач Н. Орнаментальна символіка рушників з експозиції Історичного музею Кам'янського державного історико-культурного заповідника

Бекетова І. Творчий синтез техніки і мистецтва (з історії та діяльності Межигірського керамічного технікуму)

Вахрамєєва Г. Неполив'яні кахлі в колекції Національного музею українського народного декоративного мистецтва

Фрасинюк О. Декоровані сани Уманщини ХІХ ст. (за документами особового фонду Данила Щербаківського)

Денисенко Н. Художнє різьблення на виробах з дерева із села Вишеньки Остерського повіту Чернігівської губернії

Косицька З. Витинанки з колекції Національного музею українського народного декоративного мистецтва: уточнення атрибутування

Перепелиця А. Колекція предметів палеонтології, геології, археології та побуту священика Олексія Єримовича (початку ХХ ст.)

Клочко Л. Колекція Харитоненко-Олів

Татарчук М. Васильківська кераміка та твори мистецької династії Денисенків у фондовій колекції Національного музею народної архітектури та побуту України

Ткаченко В. Український героїчний епос: билини, думи та пісні у творах графіки в зібранні Сумського художнього музею

Мегела М. Збірка дерев'яних столів-скринь Закарпатського музею народної архітектури та побуту

Кулініч Л. Формування колекцій цвітнянської кераміки в музеях України

Висоцька Л. Виставка «Ретроспектива весільних світлин 1907–2018 рр.» як початок формування музейної колекції

Пісцова М. Виставка Світлани Колодяжної «Безкінечне і вічне світло любові» як джерело комплектування музейної збірки

Брижицька С. Колекція фото у фондах Шевченківського національного заповідника

Долгіч Н. Філателістична Шевченкіана в дарунок Музею Тараса Шевченка у Каневі від Георгія Георгіадіса (Кіпр)

Долгіч Н., Бойко С. Літопис життя Тараса Шевченка мовою образотворчого мистецтва (на матеріалах колекції Шевченківського національного заповідника)

Желєзнякова А., Хоменко П. Трагічні сторінки створення Київського музею революції. 1920–1930-ті роки

Клименко О. Ремінісценції бароко в гончарному мистецтві Дибинців та Опішного

Сержант Л. До питання методології атрибуції творів гончарства Чернігівщини

Шевчук О. Українська хатня ікона. Образ Спасителя в роботах народних майстрів

Новак О. Художньо-стильові особливості одягу мешканців міста Глиняни у XX – початку XXI століть

Вітрик В. Майстер-клас із виготовлення керамічної іграшки

Штена К. Виготовлення копії традиційного дівочого віночка з колекції Полтавського краєзнавчого музею ім. Василя Кричевського

Розділ II. Роль особистостей в становленні і розвитку музеїв. Музейний менеджмент і маркетинг

Біляшівський М. М.Ф. Біляшівський і збереження рухомої частини культурної спадщини у часи незалежності України 1917–1919 років

Шульга З. Василь Цьонь – мистець, педагог, особистість

Забитівська А. Іларіон Свенціцький і Союз прихильників Національного музею у Львові (1931–1939): сторінки співпраці

Різун І. Володимир Сас-Залозецький у творчій і життєвій долі Олекси Новаківського: спроба огляду мистецтвознавчих досліджень, вилучених радянською цензурою із наукового обліку

Станиціна Г. Сторінки з життя музейних співробітників на початку 20-х років XX століття

Білоус Л. Василь Георгійович Нагай – першовідкривач і подвижник

Шостак О. Директор Музею західного та східного мистецтва В.Ф. Овчинніков

Тихонова Л. Сергій Григорович Нечипоренко: митець, дослідник, натхненник

Джуранюк Ю. Євген та Зоя Сагайдачні як музейники

Корусь О. Творчість скульпторки КЕКХЗ Леонтіни Лозової в музейних збірках України: проблема дослідження

Ноженко В. Музей – їхнє життя

Ловак В. Основні вектори розвитку сучасного музею та роль маркетингу в музейних комунікаціях

Вялець А. Музеї і державна експертиза культурних цінностей: нормативно-правові аспекти

Іваненко А. Основні принципи збереження музейних колекцій зі змішаними фондосховищами та їхнє правове забезпечення

Башуцька К. Арт-проект «Людина. Час. Простір»

Коцар Л. Від п'яти та менші. Проблеми сприйняття експозиції музею дітьми молодшої вікової категорії

Ліщук А., Мусієнко І. Музейна гра як засіб активізації пізнавальної діяльності відвідувачів дошкільного та шкільного віку (досвід роботи НМУНДМ)

Трощинська О., Діденко Я. Популяризація музейних колекцій в НІКЗ «Чигирин»: інтерактивні та ігрові форми освітньої діяльності

Поліщук О. Театралізована екскурсія у Збаразькому замку як форма культурно-освітньої діяльності Національного заповідника «Замки Тернопілля»

Аналітичний звіт про роботу Національного музею українського народного декоративного мистецтва у 2019–2020 роках

Хроніка виставок музею

До бібліографії видань музею, друкованих праць співробітників, публікацій пам'яток з колекції 2019–2020

Про авторів збірника